

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Administratieadres: Drukkerij Kemink en Zoon, Over den Dom, Utrecht, Telefoon 11989.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes
Telef. No. 2424 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentiën: 10 ct. p. mm. Losse nummers 20 ct.

INHOUD: Hoofdartikel: Ernstig verweer of propagandageschrift — Uit de schrijft: De Crisis der Zelfverlossing — Kerkelijk leven: De Kamper studenten en hun Corps „Fides”; Scheldwoord of typeerend woord; Aan de kerkeraden van de Ger. Kerken, vrijgem. naar art. 31 D.K.O. in Ned.; Zich „laten” schorsen; Het kerkrecht „kent” de schorsingen van den laatsten tijd niet; De adviseur van Polisy (1581) en die van Utrecht (1943); Van de „Synode”; Een stem uit Haren; Wie helpt? Het jongste grappe; Prof. Grosheide als schriftuitlegger — Uit het politieke en sociale leven: Democratie en Dictatuur — Groninger Brieven — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

ERNSTIG VERWEER OF PROPAGANDAGESCHRIFT?

(Naar aanleiding van Prof. den Hartogh's brochure „In de lijn der afscheiding”).

Daar circuleert momenteel in het Groningerland een brochure van de hand van Prof. den Hartogh van Kampen (het synodale dan). Het schijnt, dat deze brochure niet in den handel is, maar slechts verspreid wordt uit propagandistische overwegingen. Overigens draagt zij het onverdrachte merkteken van den uitgever, den heer Niemeijer van Groningen. Het schijnt al verder, dat deze brochure ongeveer gelijk is aan de redevoeringen waarmede Prof. den Hartogh vlak vóór de bevrijding het Groningerland doorkruiste en waarover toen reeds de merkwaardigste verslagen de ronde deden. Wij herinneren b.v. aan het verslag, dat de heer Roorda gaf van één van die toespraken, gehouden in de Geref. Kerk te Niezijl.

Het is een allermerkwaardigst geschrift, deze brochure. Vooreerst al om den stijl, waarin dit geschrift is geschreven. Men vraagt zich af in welken geestestoestand de schrijver was, toen hij de pen opnam. In een opgewonden, hoogdravenden stijl, hier en daar bijna geëxalteerd, wordt hier te keer gegaan tegen de vrijgemaakten, alsof het de schriklijkste ketters zijn ter wereld. Is dit het betoog van een man, die zeker van zijn zaak is en die nu met argumenten broederlijk zijn tegenstanders gaat weerleggen? Of is dit een propagandageschrift van het slechtste allooi? En slechts er op berekend om de goegemeente op het gemoed te werken en toch maar terug te brengen van de daad der vrijmaking? Ja, men vraagt zich wel af: is dit wel Prof. den Hartogh, zooals wij hem vroeger kenden? De professor, dien wij als leermeester hoogachtten en waardeerden. Die ons liefde en enthousiasme bijbracht voor zijn vak, het mooie vak van de geschiedenis van Christus' Kerk. Wij herkennen dien Professor den Hartogh niet uit dit geschrift. En al valt het ons moeilijk onzen hooggeachten leermeester te bestrijden, wij moeten dat doen, om der wille van Gods zaak, welke hiermee gemoeid is.

Dit geschrift bedoelt te zijn een pleidooi voor het werk van de laatste twee Synoden en hun besluiten. Dat is het goed recht van den schrijver. Het is eveneens zijn goed recht om een pleidooi hiervoor te leveren, dat het werk van die Synoden ligt in de lijn van wat de vaders der Afscheiding hebben geschreven en besloten. Maar daarmede nam de schrijver de zware plicht op zich om een historisch bewijs te leveren. Om als historicus ons te overtuigen met historisch bewijsmateriaal, dat, wat hij betoogen wil, inderdaad waar is. Daarmede nam hij op zich den plicht ons te schetsen den strijd die

rondom 1905 is gevoerd en ook al eerder, in de oude Christelijke Gereformeerde Kerk. Daarmede nam hij bovenal de verplichting op zich, om een historisch-dogmatische weerlegging te geven van het boekje „Rondom 1905” van de heeren Dam, Holwerda en Veenhof. Dat is de wetenschappelijke achtergrond van dit geschrift. In „Rondom 1905” is de strijd rond en vóór 1905 met een overvloed van bewijsmateriaal geschetst en is daarop een bepaalde visie gegeven. Deze, dat die strijd ging tusschen de theologie van Dr Kuyper enerzijds en die van mannen als Lindeboom, Bos en anderen anderzijds. Met Bavinck min of meer als tusschenfiguur. Kuyper, die leerde, dat de doop verzegeling is van inwendige aanwezigheid genade en derhalve bediend wordt op grond van veronderstelde wedergeboorte en Lindeboom cum suis, die leerde, dat de doop de verzegeling is van de belofte van het Evangelie en bediend wordt op grond van het bevel en de belofte Gods. Voorts is in „Rondom 1905” aangetoond, dat de huidige Synodebesluiten de leer van Kuyper tot bindende kerkleer hebben verheven en de leer van „oud-A” vandaag uitsluiten. Dat is heel in het kort de gedachtegang van „Rondom 1905”.

Wat hadden wij nu van Professor den Hartogh verwacht?

Dit, dat hij dat betoog van „Rondom 1905” had ontzenuwd. Dat hij had aangetoond, dat de strijd van Lindeboom cum suis over andere dingen ging. Dit, en dat is zeer belangrijk en daarmede zou hij ons op zijn standpunt een grooten dienst hebben bewezen, dat de besluiten en beschouwingen van de laatste twee Synoden, niet de leer van Kuyper hebben vastgelegd en wel ruimte laten voor „oud-A”. De hooggeleerde schrijver kent „Rondom 1905” heel goed. Dat bemerkt de opmerkzame lezer wel, hij heeft het trouwens het vorige jaar ter Synode bestreden. Maar wie mocht denken, dat hij nu in dit geschrift het tegenbetoog zal vinden, die vergist zich.

In plaats daarvan vindt hij een aaneenrijging van citaten en citaatjes. Hier een greep en daar een greep. Geen doorlopende gedachtegang van de mannen die geciteerd worden. Geen duidelijke aanwijzing van de innerlijke samenhang van hun theologie. Geen schets van den achtergrond van hun uitspraken in historisch verband. O, neen. Maar citaten, hier een en daar een. Volstrekt onwetenschappelijk. Dat maakt het lezen van dit geschrift zoo vermoeiend en onvruchtbaar.

Ds Holwerda heeft in „Rondom 1905” prachtig aangetoond, dat het op zich zelf nog niets zegt, als men b.v. van Ds T. Bos een aanhaling vindt in Kuyperiaanschen geest. Omdat hij zich meermalen verstrikt in diens gedachtegang en daardoor van zijn eigen doorlopende voorstelling van zaken inzake sacrament en doop afweek. Dat was bewijs. Als Prof. den Hartogh nu overtuigd is, dat Ds Holwerda, Bos verkeerd ziet, laat hij daar dan zijn tegenbewijs tegenover stellen. Laat hij dan aantoonen dat Bos' Kuyperiaansche uitdrukkingen hier en daar zich wel verdragen met zijn doorlopende gedachtenlijn. Wat vinden we in plaats daarvan? Deze, uit wentenschappelijk oogpunt haast belachelijke opmerking: „De voorstelling van „bezwaarde” zijde wel gegeven, alsof Ds Bos, toen hij deze dingen schreef, zichzelf niet was, maar in den ban van de betooverende uiteenzettingen van den grooten Kuyper was

geraakt, door hem tijdelijk was gebiologeerd, moet als krenkend voor den nuchteren, zelfstandigen dienaar des Woords worden verworpen” (Pag. 9). Zie, zoo'n weerlegging van het welgefundeerde betoog van Holwerda is wel geschikt indruk te maken op eenvoudige menschen die Holwerda nooit hebben gelezen. Maar voor wie verder ziet, is het slechts een openbaring van wetenschappelijke zwakheid.

Nog een voorbeeld hoe het geven van een enkel citaat een geheel verkeerd indruk kan geven omtrent den gedachtegang van den geciteerden auteur. Op pag. 28 zal de schrijver een onverdacht getuige citeren, n.l. Ds J. G. Woelderink. Deze schreef inzake 1905: „De beschuldiging, als zou in de Gereformeerde Kerken den menschen geleerd worden hun hope voor de eeuwigheid te bouwen op een veronderstelde wedergeboorte, berust in elk geval niet op een uitspraak der Synode, ja is daarmede in strijd.” Nu schreef Ds Woelderink dit ver vóór 1942, vóór de bindendverklaring, vóór Toelichting en Praeadvies. Maar de professor verzuimt te citeren wat er bij Woelderink onmiddellijk op volgt: „Toch is er in deze uitspraak der Synode iets onduidelijks; we stooten hier op enkele vrouwen, die niet glad te strijken zijn. Wat verstaat de Synode nu onder het geheiligd zijn in Christus? Wanneer gezegd wordt, dat volgens de belijdenis onzer Kerken het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd, lijkt 't toch alleszins waarschijnlijk, dat wedergeboorte en heiliging in Christus synonieme uitdrukkingen zijn. Maar indien dat zoo is (en 1942 heeft ontwijfelbaar uitgewezen, dat het nu zoo gezien moet worden R.H.B.) moet men evenals in de 18de eeuw, de eerste (doop)vraag weer gaan verwringen. . . . m.a.w. men moet de vraag zoo lezen, alsof den ouders gevraagd werd, of zij onderstellen, dat hun kinderen wedergeboren zijn”. (pag. 192 van „Ons Doopsformulier”). Waarom heeft de hoogleeraar dit niet geciteerd? En zoo zou men bij vele citaten die hij aanvoert kunnen doen. Wat heb ik aan een uit zijn verband gerukte uitspraak van deze of gene, als ik niets weet van zijn tijd en zijn gedachtegang en van de beteekenis der door hem gebruikte termen? Zoo schrijft men toch waarlijk geen kerkgeschiedenis. Al is men dan hoogleeraar in dat vak.

Nog een ander voorbeeld. In „Rondom 1905” is met een keur van bewijzen aangetoond, dat Helenius de Cock, lange jaren de dogmaticus van Kampen, er niet aan dacht te leeren, dat de doop verzegeling is van inwendige genade, maar van de belofte des Evangelies. Uit zijn school kwamen Lindeboom voort en Bos en Littooy en vele anderen. Zijn onderwijs zette op hun denken een diepen stempel. Hoe wordt door Prof. den Hartogh, die er zoo graag op bogen mag, dat hij uit een afgescheiden geslacht stamt, deze getuige terzijde geschoven! Men luistert: „Ook Helenius de Cock, die tientallen jaren aan de Theologische School doceerde, ging wel een anderen kant uit, volgde meer de verwaterde vaderlandsche Theologie van de 18de eeuw. Maar het is een vergrijp aan de historische waarheid, om hem, die tot een jongere generatie der Afscheiden behoorde, die onder de eerste docenten de eenige was zonder academische opleiding, als den tegenwoordiger der Afscheiden naar voren te schuiven. . . .” (Pag. 12). Ja, ja, en

daarmede heeft de schrijver zich ook al weer van dezen getuige afgemaakt en hem terzijde geschoven. Laat dan Helenius de Cock geen wetenschappelijke opleiding gehad hebben, als een wetenschappelijke opleiding meebrengt, dat men zoo onwetenschappelijk met historisch bewijs omspringt, dan houd ik het toch liever maar met den onwetenschappelijk opgeleiden de Cock...

Het is merkwaardig te zien hoe door een rookgordijn van citaten de ware kwestie van vandaag wordt verdoezeld. Want weer gaat het vandaag, precies als in 1905, over aard en betekenis van het sacrament, over de vraag of de sacramenten aanwezige inwendige genade verzegelen of niet. Slechts een enkel oogmerk komt het echt synodale standpunt bij Prof. de Hartogh om den hoek gluren. Zoo op pag. 6 waar de schrijver zegt, dat niet alleen de ouderen, maar ook „de kinderen der gemeentelieden (en ze zijn kinderen, zoodra ze ter wereld komen, cursiveering van ons) moeten door de kerk, die niet in Gods Raad heeft gezeten en niet in de harten kan zien, gerekend worden het nieuwe leven in Christus te hebben“. Is dit de rasechte, onvervalsche onderstellingsleer of niet? En dit zou zijn in de lijn van de vaders der Scheiding? In de lijn van de Stellingen van Lindeboom? Van de besluiten der Afscheiden Synode? De kinderen al dadelijk, als ze ter wereld komen, wedergeboren? Het is goed dat deze dingen hier eens zwart op wit staan. Ter behartiging van alle „bezwaard“-synodale predikanten en kerkeraden. Nog onlangs wezen Ds Spier en de synodale kerkeraden van Helpman dit met verontwaardiging van de hand en lieten zwart op wit drukken, dat het in de leeruitspraken ging om een bejegeningssnorm voor ons opgroeiend zaad. Dan is Prof. den Hartogh eerlijker!

En dan de enormiteit op pag. 8. Daar wordt beweerd, dat Lindeboom cum suis na 1905 zouden aangenomen hebben, dat „de doop in zijn volsten zin een betekenening en verzegeling is ook van reeds ontvangen innerlijke genade, welke leer trouwens mede in de historie een eerbiedwaardig en niet door hen aangetast fundament had“.

Onlangs las ik van Ds W. F. M. Lindeboom te Aduard, dat de Synode niet leert de veronderstelde wedergeboorte. Maar volgens Prof. den Hartogh liggen de dingen toch wel anders. Volgens hem zou zelfs 1905 door Lindeboom cum suis zijn opgevat, zoodat zij nu die leer wel aanvaarden. De doop in zijn volsten zin een betekenening en verzegeling van reeds ontvangen innerlijke genade! En dat in de lijn der Afscheiding? Hoe kan men zoo verblind zijn.

Dan de kern van de brochure van Prof. den Hartogh. Hij wil waarschuwen tegen valsche gerustheid. Tegen een ingebeelde zaligheid. Wij zullen nu maar laten rusten de schrikkelijke beschuldigingen welke tegen de „bezwaarden“ worden ingebracht. Hoewel het hier en daar wel heel erg is. Maar wij willen in alle oprechtheid deze vraag stellen: gelooft Prof. den Hartogh werkelijk, dat met de leer van de onderstelde wedergeboorte, met de leer dat de doop reeds aanwezige genade verzegelt, de valsche gerustheid wordt uitgebannen? Als ik moet beginnen de kinderen te houden voor kinderen die zalig worden, zooals onlangs in de synodale Groninger Kerkbode werd beweerd, kan ik dan de valsche gerustheid bij de gemeente tegengaan? Is dat geen kweken van valsche gerustheid? Wij waardeeren het, dat Prof. den Hartogh tegen valsche gerustheid wil strijden, maar wij gelooven nog altijd, ook na zijn brochure, dat dat heel wat schriftuurlijker en effectiever gebeurt, wanneer wij naast den verbondsgezen den verbondsvloek prediken. Wanneer wij alle veronderstellingen afwijzen en het zaad des verbonds oproepen te wandelen in de wegen des HEEREN, hen wijzend op den toorn des HEEREN, wanneer zij op zoo groote zaligheid geen acht geven.

Van dat waken tegen valsche gerustheid wil Prof. den Hartogh niet weten. Zijn synode evenmin. Maar wij gelooven, dat dit het eenige door de Schrift geboden bestrijden van de valsche gerustheid is en blijft.

Wij willen afscheid nemen van deze brochure. Na de brochures van Dr Steen heeft de synodale propaganda met dit geschrift wel zijn dieptepunt bereikt. Het deed ons leed, dat wij

zoo moesten schrijven tegen onzen oud-leermeester. Maar de waarheid Gods gaat boven alles. Naar art. 7 van onze Geloofsbelijdenis. Prof. den Hartogh heeft getoond, dat hij ons mooie historische studies kan geven. Zijn „Het Christelijk Gereformeerd Seminarie te Amsterdam“ is daar een voorbeeld van. Naar zulke studies van hem zien wij verlangend uit. Maar dit, neen, dit geschrift moet op een groote vergissing berusten.

In de lijn der Afscheiding! Ja, zeker. Met Helenius de Cock en Lindeboom, met Schilder en Greijdanus. Niet met Kuyper en Ridderbos en den Hartogh, alle afgescheiden bloed in de aderen van den laatste, (zie het voorwoord op de brochure) ten spijt!

R. H. B.

Aanteekening van de Redactie:

1. Ds Bremmer neemt naar het oordeel der liefde aan, dat de inhoud der brochure ongeveer gelijk is aan dien der propagandaredenen, maar er zijn er, die van beide kennis namen en verzekeren, dat de oncontroleerbare redevoeringen nog veel meer venijn bevatten dan het gedrukte stuk. Wat mij er van ter oore kwam, is inderdaad verbijsterend.

2. Terwille van onze lezers nemen we het stuk van den heer Rooda op in Persschouw (zie dit of een ander nummer).

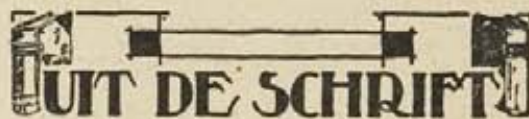
3. De brochure is door mij niet ontvangen. Wel ergens ingezien. Toen ontdekte ik, dat de auteur ook mij „citeerde“. Een zinnetje van mij, waarin het begrip de „mystiek“ werd gehanteerd in ongunstigen zin. En dan vlak daarop — bij wijze van tegenhanger — kwam een citaatje van een ander, die „mystiek“ gebruikt in den zin van „teedere godsvrucht“, of iets dergelijks. Suggestie; die Schilder is tegen de teedere godsvrucht (of zoo).

Hoe ongeleerd! Want anders moest ik zeggen: hoe onzedelijk!

Deze man moet weten, uit wat anderen schreven, uit wat ik zelf publiceerde in den laatsten tijd, uit wat hij mij herhaaldelijk, zonder één woord tegenspreken, heeft hooren zeggen, dat de „mystiek“ in citaten als het door hem ontleende beteekent: de leer(!) van het der mensch gegeven vermogen tot onmiddellijke (gods)kennis; een kennis dus, welke zou ontstaan en opvlammen zonder middelen, ook zonder die, welke Gods Woord, en dus onze catechisatieboekjes, voor de ware godskennis noodzakelijk achten.

Wie zoo iets weet, en toch zulke propagandistische gif-injecties aandurft, dien vinden wij in zijn propaganda niet liggen in de lijn der „mystiek“ à la den Hartogh. Ik heb toen het drukwerkje maar weggelegd. Want, wat wil men met zulke kerkscheurders-excommunicanten?

K. S.

UIT DE SCHRIFT

De Crisis der Zelfverlossing.

En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen zoekende rust en vindt ze niet.

Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.

Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, booser dan hijzelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mensch wordt erger dan het eerste. Alzoo zal het ook met dit boos geslacht zijn.

Matth. 12: 43—45.

Johannes de Dooper is opgetreden als getuige van God: Zie Hij komt. En de komst des Heeren is een komen in gericht en in oordeel. Want de Heere, Die komt om nu voor eeuwig te gaan wonen bij Zijn volk, kan alleen woning maken temidden van een heilig volk. Vandaar Johannes' prediking: Bekeert U, want het koninkrijk Gods is nabij gekomen. En deze prediking heeft ook een geweldigen indruk gemaakt. Velen zijn bang geworden voor het oordeel, voor het gericht. En gelijk een huisvrouw in het voorjaar haar huis met bezemen keert, en groote schoonmaak houdt, en haar huis versiert, opdat het een liefelijke woning zij voor haar man en haar kinderen, zoo hebben onder Israël velen het „huis“ hunner ziel, de „kameren“ van hun hart gereinigd. Zij braken met hun zonden. De een heeft dit kwaad, waar-

door zijn „huis“ verontreinigd was, weggedaan. De andere heeft een andere, zijn leven beheerschende zonde, het „huis“ uitgeworpen. En wanneer een mensch met een bepaalde zonde breekt, gaat ook de onreine geest, die met dit kwaad den mensch verderven wil, weg. Want de mensch is geen autonoom wezen, die zelf den gang van zijn leven bepaalt. De mensch is een geleide. Hij wordt geleid door den Heiligen Geest of gedreven door den Satan. Dat erkent de natuurlijke mensch niet. En omdat hij dat niet erkent, gelooft hij aan zelfverlossing. De man, waar de Heiland bij wijze van een gelijkenis over spreekt, is ook zulk een mensch. Hij heeft het werk der verlossing zelf ter hand genomen. Hij heeft, diep onder den indruk van het komende gericht, zijn „huis“ met bezemen gekeerd en versierd. En nu meent hij, dat hij er is. Hij heeft een nieuw begin gemaakt. Hij is weer opgewekt en blij. Het leven lacht hem weer toe. En de zon stemt hem weer vroolijk. De angst voor het gericht is verdwenen. Maar wie zal er nu gaan wonen in dat schoongemaakte en versierde „huis“? Want de mensch is een geleide. Maar zie, deze man komt niet van Johannes den Dooper tot Christus, den getrouwe getuige van den Vader, Christus' heerlijkheid is nu, dat Hij den Heiligen Geest kan schenken om woning te maken in den mensch, en ziel en lichaam te maken tot tempelen van God, en te versieren met de schatten Gods. Deze man komt niet in beginsel tot het gebed: Veni, Creator Spiritus: „Kom, Schepper Geest, bezoek Uw kerk met al het heil van Christus' werk. Vervul Uw schepping, onzen geest met Gods genade“ op 't Pinksterfeest“.

Op dezen man moeten wij letten in onze dagen. De wereldoorlog is voorbij.

Wij hebben allen gesproken van gericht, van oordeel. Er zijn vele tranen geschied. Er is misschien ook met veel vroeger kwaad gebroken. En dat diep onder den indruk van de majesteit Gods in Zijn gerichten over de aarde. Er zijn vandaag vele schoongemaakte „huizen“. In de kerk en daarbuiten. Een Zwitsers psycholoog schreef onlangs dan ook: „Het ergste is, dat de beschaafde wereld nog steeds geen houvast heeft gevonden, dat de massa geen geloof meer bezit, dat zij is overgeleverd aan een geestelijke leegte, die op den duur, bewust of onbewust, haar tot wanhoop moet brengen“. Zoo stelt hij zijn diagnose. De storm van het gericht, die over ons en de volkeren is heengegaan, heeft velen doen zien, dat het zoo niet meer gaat, dat de zonden en gebreken van het verleden moeten worden uitgewischt, om niet weer op een catastrofe uit te komen. Zoo wordt het oude weggedaan, en het „huis“ der ziel schoongemaakt. Maar deze leegte en versierde huizen zullen weer bewoond worden. Dat komt door God, die in Christus ons leven en het leven der volkeren leidt tot den jongsten dag. Er is geen stilstand in de geestelijke ontwikkeling dezer wereld. De Heiland zeide: Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook. De Vader werkt het werk Zijns welbehagen om den Satan de wereld uit te werpen, en haar met Zijn schatten te vervullen, en te versieren. En Christus werkt ook om het recht daartoe te verwerven en den Satan te binden, en de macht der zonde te breken, en al wie de Vader Hem geeft, te maken tot tempelen van den Geest, opdat zij schattendragers Gods worden, tot roem van het eeuwig welbehagen. Dat werk gaat door tot den jongsten dag.

En deze werkelijkheid nu beteekent een doodelijk gevaar voor den man waarover de Heiland spreekt, en voor allen, die den weg der zelfverlossing opgaan. Deze man heeft den invloed van zijn tijd ondergaan, de oordeelsprediking van Johannes. Maar Hij is niet naar Jezus gegaan om zijn „huis“ te laten vullen met de schatten van diens koninkrijk. En wat gebeurt onderwijl? Het koninkrijk breekt baan met geweld, en Christus is bezig te komen in Zijn koninkrijk. Hij is op weg naar het kruis, en alzoo naar Zijn opstanding en hemelvaart. Hij is dus op weg om de gansche wereld open te leggen voor den Vader. En op het Pinksterfeest komt de weg vrij om door den Geest een koninklijk priesterschap te vergaderen, verlost van den Satan, en geleid door den Geest, en vervuld en versierd met de schatten des heils. De Geest des Heeren komt nu tot zevenvoudige machtsontplooiing. En de Satan gaat den strijd

verliezen. wordt de rein verli zeevovoud duivel wa nu is deze niet. De d geesten, b nen“ in zij En zoo ko derve voe Israël gaa man gedw hij doet r macht van die den H vonden h schreeuw Als ge he vraagd ha nooit. Int Die komt hij doet stond, en den Gees duivelen „Weg me is een ge kracht, D Gods, of der duist want Go matie va choloog dat de vo lijke leeg komen. I ziet in h ziet hij c den door Zijn temp den door toorns w ook de v komen te Want de vergader stede Ge van dit i ben wij velen be

Er wol taak der wereld. diken. O alle ben het verli zoeken, den met schatten waarlijk in het v heenspo Wien al eeuwigh zullen z worden

Maar terug, e mensch Dus d A.

De Kan en hun

Het zal officieel - wat zich week van het Stud Het was zijn van eene vos „vrijgema de ander dalisten eenig h was deze zij blijve Gereform de Hoog wddrikk ongoddel